

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research design) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการพยาบาลในรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อความรู้สึกสูญเสียพลังอำนาจในผู้ป่วยหัวใจวาย โดยใช้แนวคิดการปรับตัวของรอยร่วมนับกับแนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจของกิบสันเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นผู้ป่วยหัวใจวายที่เข้าพักรักษาในหอผู้ป่วย 4ก 4ข และ 4ค แผนกการพยาบาลอายุรกรรม งานบริการพยาบาล โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด จำนวน 44 ราย แบ่งออกเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยวิธีการจับคู่ตัวอย่างที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน แล้วสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก กลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ ส่วนกลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการพยาบาลในรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการเจ็บป่วย และแบบวัดความรู้สึกสูญเสียพลังอำนาจในผู้ป่วยหัวใจวาย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดของไวต์และโรเบิร์ต ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน หาค่าความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้เท่ากับ 0.94 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมการพยาบาลในรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจสำหรับผู้ป่วยหัวใจวาย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการประยุกต์ใช้แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจของกิบสัน และรูปแบบกิจกรรมการพยาบาลเพื่อเพิ่มพลังอำนาจของไวต์และโรเบิร์ต ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้จากผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการประเมินความรู้สึกสูญเสียพลังอำนาจก่อนและหลังการทดลองของผู้ป่วยกลุ่มควบคุมควบคู่ไปกับผู้ป่วยกลุ่มทดลองที่ละคู่ ส่วนการดำเนินการกับผู้ป่วยกลุ่มทดลองนั้น หลังจากทำการประเมินความรู้สึกสูญเสียพลังอำนาจก่อนการทดลองแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบผู้ป่วยทุกวัน เพื่อดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการพยาบาลในรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ ประเมินความรู้สึกสูญเสียพลังอำนาจหลังการทดลองในวันสุดท้ายของการสิ้นสุดโปรแกรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยใช้สถิติ Independent t-test และ Paired t-test

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ป่วยหัวใจวายกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการพยาบาลในรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สึกสูญเสียพลังอำนาจภายหลังได้รับโปรแกรม ต่ำกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม พบว่า ผู้ป่วยหัวใจวายกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการพยาบาลในรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สึกสูญเสียพลังอำนาจต่ำกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อเปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สึกสูญเสียพลังอำนาจก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมกับกลุ่มที่ไม่ได้รับพบว่า ผู้ป่วยหัวใจวายกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สึกสูญเสียพลังอำนาจลดลงมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จึงสรุปได้ว่า ผู้ป่วยหัวใจวายที่ได้รับโปรแกรมการพยาบาลในรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจมีคะแนนความรู้สึกสูญเสียพลังอำนาจลดลง และลดลงมากกว่าผู้ป่วยหัวใจวายที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ ดังนั้นจึงควรนำโปรแกรมการพยาบาลในรูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจนี้ไปใช้ในการพยาบาลผู้ป่วยหัวใจวายที่เข้าพักรักษาในโรงพยาบาลโดยปรับให้เหมาะสมกับสภาพการเจ็บป่วยของผู้ป่วยแต่ละราย โดยควรจัดกิจกรรมที่เป็นการเพิ่มพูนความรู้แก่พยาบาล เพื่อให้มีทักษะและความสามารถเกี่ยวกับกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ป่วยสามารถปรับตัวต่อการเจ็บป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการติดตามผู้ป่วยในระยะยาวและมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและสามารถอธิบายถึงความยั่งยืนของกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ

This quasi-experimental research aimed to evaluate the effect of Empowerment Nursing Program (ENP) on powerlessness in HF patients. The conceptual framework was based on the Roy's adaptation model and Gibson empowerment concept.

Subjects in this study were forty-four HF patients who admitted at 4a, 4b and 4c Medical Department Srinakarin Hospital, Faculty of Medicine, Khon Kaen University. They were randomly selected and matching equally assigned into the experimental group and the control group. The first twenty-two HF patients in the control group received the routine nursing procedure. The other twenty-two HF patients in the experimental group received the ENP.

The instruments used in this study were demographic data questionnaire, illness data questionnaire and HF powerlessness questionnaire. All questionnaires were developed by researcher, based on concept of powerlessness by White & Roberts. Seven experts in the relevant areas were invited to validate the instrument. The Cronbach's Alpha Coefficient of the instruments was 0.94. The ENP was also by researcher, based on The Gibson concept of empowerment.

The samples were measured powerlessness related to HF before and after the experiment. Independent t-test was used to compare powerlessness between groups and paired t-test was used to compare powerlessness before and after the intervention.

The results showed that 1) HF patients who received ENP had a significantly lower powerlessness score ($P < 0.01$) after receiving the program than before. 2) HF patients who received the ENP had a significantly lower powerlessness score ($P < 0.01$) than those who did not. 3) HF patients who received the ENP had a significantly greater change score (pretest-posttest) ($P < 0.01$) than those who did not. These results support the effectiveness of the ENP to reduce powerlessness in HF patients.

Suggested from this study that the ENP should be applied to the treatment of HF patients to decrease powerlessness level. The ENP should be modified when using with the individuals under different circumstances such as status or severity of illness. Furthermore, the hospital should be excessive of education for RN in order to developed empowerment competency. Suggested for researcher that should be longitudinal and qualitative study in order to define and determine durability of empowerment process.